

آسیب شناسی علل سهم ۴ درصدی هوش مصنوعی از قراردادهای تأمین مالی در گفت وگویی «فرهیختگان» با کارشناسان

سرمایه گذاری هوش مصنوعی صندوق ویژه می خواهد

فرهیختگان

دانشگاه

رئیس سرای نوآوری عارضه یابی صنعتی دانشگاه آزاد واحد تهران شرق:

روزانه ۵۰محصول صنعتی تولید یا بازسازی می کنیم

«فرهیختگان» از گردهمایی بزرگان فناوری دنیا در دبی گزارش می دهد

۱۰ نوآوری جدید

درجیتکس ۲۰۲۵

آسیب شناسی علل سهم ۴ درصدی هوش مصنوعی از قراردادهای تأمین مالی در گفت وگویی «فرهیختگان» با کارشناسان

سرمایه گذاری هوش مصنوعی صندوق ویژه می خواهد

زهرا رضانی
خبرنگار گروه دانشگاه

هوش مصنوعی را باید از جمله عرصه های دانست که چه کشورهای دنیا چه بخواهند و چه نخواهند باید در آن پیشرفت کنند؛ چراکه در آینده نزدیک این تکنولوژی در همه حوزه ها از کشاورزی گرفته تا فضا، تأثیرگذاری جدی خواهد داشت. به طوری که دنیای بدون هوش مصنوعی را تا کمتر از یک دهه دیگر نمی توان تصور کرد؛ دنیایی که سبک و سیاق زندگی در آن را در فیلم های علمی و تخیلی دیده ایم و هر روز که می گذرد، یک گام بیشتر به تجربه زیستن آن نزدیک می شویم. در این میان سهم ۴ درصدی این حوزه از قراردادهای تأمین مالی اکوسیستم فناوری و نوآوری کشور در سال گذشته نشان می دهد هنوز نتوانسته ایم آنطور که باید منابع مالی موجود در سکو های تأمین مالی جمعی، بخش خصوصی و CVC ها را به هوش مصنوعی تزریق کنیم. مسئله ای که در صورت تداوم آن قطعاً در آینده نزدیک، فرصت رشد استارت آپ ها و دانش بنیان های فعال این حوزه را از دست خواهیم داد. حوزه ای که به گفته دبیر انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور هنوز آنطور که باید نتوانسته برای بخش خصوصی جذابیت داشته باشد و به همین دلیل سهم اندکی از سرمایه گذاری های اکوسیستم فناوری و نوآوری دارد. در ادامه رئیس هیئت مدیره و دبیر انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور از چرایی سهم اندک هوش مصنوعی و مؤلفه های تغییر این وضعیت گفته اند.

رئیس هیئت مدیره انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور:
باید صندوق هوش مصنوعی در کشور راه اندازی شود

سید محمد حسین سجادی نیری، رئیس هیئت مدیره انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور درباره اینکه چرا سرمایه گذاران توجه چندانی به حوزه هوش مصنوعی در کشور ندارند، گفت:

«این مسئله چند دلیل مختلف دارد. اولین دلیل، نو پا بودن این حوزه است. هوش مصنوعی هنوز به مر حله ای نرسیده که بخش خصوصی با اطمینان کامل روی آن سرمایه گذاری کند. با این حال، اگر کل اکوسیستم دانشگاهی و پژوهشی کشور را مدنظر قرار دهیم، سهم کتونی هوش مصنوعی را نمی توان ناچیز دانست. برای درک بهتر، کافی است آن را با سهم حوزه هایی مانند عمران یا کشاورزی مقایسه کنیم.»

وی ادامه داد: «نکته حائز اهمیت اینجاست که هوش مصنوعی یک فناوری افقی محسوب می شود؛ به این معنا که می تواند در تمامی حوزه های عمودی و صنایع گوناگون به کار گرفته شود و به همین دلیل در حوزه های دیگری که سرمایه گذاری صورت می گیرد، خواه

و ناخواه در عرصه هوش مصنوعی هم اثرگذار است.»

رئیس هیئت مدیره انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور تصریح کرد: «به نظر من، اگر دولت بستری فراهم کند تا در قالب طرح های هم سرمایه گذاری کار جلو برود، اتفاقات خوبی می افتد، یعنی به ازای هر میزان سرمایه ای که بخش خصوصی وارد می کند، دولت نیز به همان نسبت مشارکت کند، شاهد جهشی قابل توجه در این حوزه خواهیم بود.»

سجادی نیری بیان داشت: «یکی دیگر از راهکار های مؤثر، ایجاد «صندوق هوش مصنوعی» یا بهره گیری از ظرفیت های قانونی موجود، نظیر قانون چشم تولید دانش بنیان است. این صندوق می تواند نقش محرکی قوی را برای بخش خصوصی ایفا کند؛ بخشی که همواره در خط مقدم نوآوری و فناوری فعالیت داشته است. به ویژه برای بنگاه های بزرگ خصوصی که برای حفظ جایگاه رقابتی خود ناگزیر به نوآوری هستند، این موضوع از اهمیت بالایی برخوردار است، بنابراین تمرکز بر تقویت سرمایه گذاری خطر پذیر (CVC)،

اهم سازی منابع و هم سرمایه گذاری دولت، می تواند کمک ویژه ای به پیشرفت این حوزه کند.»

وی اظهار داشت: «اگر در این مسیر با تعلل مواجه شویم، بازی عقب افتادگی کشور در حوزه هوش مصنوعی می تواند به سناریویی ترسناک برای اقتصاد و اقتدار ملی کشور تبدیل شود. هوش مصنوعی یکی از همان حوزه های راهبردی است که اگر فرصت طلایی پیشرفت در آن را از دست بدهیم، مشخص نیست چه زمانی بار دیگر چنین بزرگه منحصر به فردی برای کاهش فاصله با کشورهای پیشرفته در اختیارمان قرار گیرد.»

دبیر انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور:

حوزه سرمایه گذاری به قوانین تسهیل گر نیازمند است

عباس علی کارشناس، دبیر انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور درباره چرایی سهم پایین هوش مصنوعی از قراردادهای تأمین مالی گفت: «در ابتدا باید عنوان کرد که مادر کشور نهادهای تخصصی متعددی داریم که هر یک در حوزه مشخصی

مانند فناوری، کشاورزی یا معدن فعالیت می کنند. مشکل آنجاست که عمده تمرکز سرمایه گذاری این نهادها، معطوف به حوزه تخصصی خودشان باقی مانده است. هوش مصنوعی اما یک فناوری فرابخشی و تحول آفرین است که بر تمام عرصه ها اثر می گذارد.»

وی با بیان اینکه متأسفانه هنوز نفوذ و اثرگذاری واقعی این فناوری در سایر حوزه ها برای بازیگران اصلی اقتصاد ملموس نشده است، اظهار داشت: «آنچه امروز در کشور شاهدیم، بیشتر به یک حرکت شعارگونه شبیه است؛ اینکه صرفاً بگوییم «هوش مصنوعی مهم است» و سازمان یا صندوقی برای آن تأسیس کنیم، بدون آنکه به کاربردهای عینی و

راهبردی آن در حوزه هایی مانند کشاورزی یا معدن بپردازیم، فایده ای نخواهد داشت. مسئله اصلی اینکه باید به سعتی برویم تا مثلاً صندوق کشاورزی ما از طرح های مبتنی بر هوش مصنوعی در حوزه خود استقبال و حمایت کند.» دبیر انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور بیان داشت: «به نظر می رسد حجم سرمایه گذاری در حوزه هوش مصنوعی هنوز به حد مطلوب نرسیده که یکی از دلایل آن، بلا تکلیفی نهادهای سیاست گذار و همچنین عدم بلوغ کافی برخی حوزه ها برای بهره گیری از قابلیت های هوش مصنوعی است.» این کارشناس درباره آینده سرمایه گذاری در حوزه هوش مصنوعی اظهار داشت: «ما مجبوریم به این سمت حرکت کنیم؛ اما تحقق این امر، نیازمند حمایت ها و زیرساخت هایی است که تنها دولت می تواند فراهم کند. هوش مصنوعی حوزه پرهزینه ای است که نیاز به زیرساخت های گران قیمت و مشوق های جدی دارد. از سوی دیگر، حوزه سرمایه گذاری نیز به قوانین تسهیل گر نیازمند است.»

وی تصریح کرد: «متأسفانه ما در کشورمان عمدتاً انتهای زنجیره را می بینیم؛ اما حلقه های میانی که این زنجیره را شکل می دهند، نادیده گرفته می شوند. سرمایه گذاری خطر پذیر (VC)، نهادهای مالی و صندوق های پژوهش و فناوری، همان حلقه های شکل دهنده و تسهیل گرند. با این حال، متأسفانه در قوانین ما، حمایت ها، معافیت های مالیاتی و تسهیلات، عمدتاً معطوف به انتهای زنجیره، یعنی شرکت های دانش بنیان شده است.» دبیر انجمن سرمایه گذاری خطر پذیر کشور با تأکید بر اینکه طبیعتاً نقش شرکت های دانش بنیان را نباید نادیده گرفت، ادامه داد: «اما برای مقایسه، باید نگاهی به کشورهای پیشرو مانند کانادا، آمریکا و کشورهای اروپایی انداخت. در آنجا تمرکز اصلی بر تقویت شرکت های سرمایه گذاری خطر پذیر (VC) است؛ چراکه این نهادها هستند که پول هوشمند را وارد چرخه اقتصاد می کنند. به عبارت دیگر آن ها تنها سرمایه گذار نیستند، بلکه با مدیریت و شبکه ای که ارائه می دهند، باعث رشد واقعی استارت آپ ها و شرکت های فناور می شوند.» این کارشناس بیان داشت: «تفاوت عظیم میان ارائه یک وام یا کمک بلاعوض به یک استارت آپ و سرمایه گذاری یک شرکت VC آن است که چنین شرکت هایی همراه با پول، مدیریت و راهبرد را نیز برای شرکت های دانش بنیان به ارمان می آورند؛ اما این مسئله را در زمان اعطای وام و تسهیلات شاهد نیستیم.» وی خاطر نشان کرد: «واقعیت آن است که سیاست گذاران ما باید حرکت خود را به سمت تقویت نهادهای شکل دهنده زیست بوم فناوری، یعنی سرمایه گذاران خطر پذیر شروع کنند. تدوین قوانین شفاف، اعطای معافیت های هدفمند و رفع موانع قانونی برای این نهادها، کلید اصلی رسیدن به رشد کیفی و کمتی در حوزه هوش مصنوعی است؛ تنها در این صورت است که می توانیم شاهد تحقق آنچه در جهان می بینیم، در کشور خودمان نیز باشیم.»

گفت وگو

رئیس سرای نوآوری عارضه یابی صنعتی دانشگاه آزاد واحد تهران شرق:

روزانه ۵۰محصول صنعتی تولید یا بازسازی می کنیم

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

داخل تولید و بازسازی شده و در اختیار صنایع قرار گیرد.» او تأکید کرد: «ما با صنایع معدنی و صنایع مختلف، از جمله بخش خصوصی از جمله گل گهر سیرجان، طبس، مس سونگون و سایر مناطق همکاری داریم و تاکنون حدود ۱۵ پروژه صنعتی را تکمیل و تحویل داده ایم.» او در ادامه خصوص فعالیت کارگاه مهندسی معکوس گفت: «ما یک کارگاه مهندسی معکوس داخل دانشگاه راه اندازی که مسئولیت تولید، تعمیر و بازسازی قطعات صنعتی را بر عهده دارد. در این کارگاه از نیروی دانشجویی نیز به صورت گسترده استفاده می کنیم و چالش های صنعتی و جامعه که سرای نوآوری به آن ها پرداخته و دانشجویان در قالب طرح پویش، در فرایندهای تولید و تعمیر مشارکت دارند.» احسانی درباره پروژه های موفق و مهم ترین پروژه های در دست اجرا افزود: «همانطور که گفتیم یکی از پروژه های اصلی ما تعمیر و بازسازی پمپ های هیدرولیکی و جک های سنگین برای صنایع مختلف است. به دلیل مسائل امنیتی و حساسیت صنایع، امکان ذکر نام آن ها وجود ندارد، اما عملکرد این پروژه ها در بهبود عملکرد و کاهش هزینه ها بسیار مؤثر بوده است.» احسانی درباره اولویت بندی نیازهای صنعت و حل چالش های عملی کسب کنند. در این گزارش در گفت وگو با روح الله احسانی، رئیس سرای نوآوری عارضه یابی صنعتی دانشگاه آزاد واحد تهران شرق، درباره فعالیت های این سرا به گفت وگو نشسته ایم که در ادامه از نظر می گذرانید.

رئیس سرای نوآوری عارضه یابی صنعتی دانشگاه آزاد واحد تهران شرق در ابتدای سخنان خود گفت: «سرای نوآوری عارضه یابی صنعتی این بهمین سال ۱۴۰۲ فعالیت خود را آغاز و مجوز فعالیت موقت دریافت کرد. این مجوز برای سال

۱۴۰۴ نیز تمدید شده و سرا همچنان به فعالیت خود ادامه می دهد، هرچند هنوز مجوز دائمی اخذ نشده است.» او در خصوص وضعیت زیست بوم این سرا و همکاری با واحدهای بیرونی توضیح داد: «فعالیت های ما در حوزه ساخت و تولی قطعات صنعتی متمرکز است. این شامل تولید هیدروپمپ ها، جک های هیدرولیکی، قطعات ماشین آلات معدنی و صنایع مختلف می شود.» احسانی افزود: «در سرای نوآوری ما روزانه حدود ۵۰ محصول صنعتی مختلف تولید می شود و نقاط قوت ما تعمیر و بازسازی هیدروپمپ ها و جک های هیدرولیکی است. بسیاری از شرکت هایی که در این حوزه فعالیت می کنند این محصولات را به کشور وارد می کنند و این در حالی است که ما با قیمتی حدود یک سوم تا ۵۰ درصد کمتر از قیمت بازار این پمپ ها را بازسازی و تولید می کنیم.» رئیس سرای نوآوری عارضه یابی صنعتی دانشگاه آزاد واحد تهران شرق ادامه داد: «این فعالیت ها باعث می شود به جای خروج ارز از کشور، قطعات و تجهیزات صنعتی در